

Hodnocení procesu participativního rozpočtu za rok 2023

V roce 2023 se uskutečnil už osmý ročník participativního rozpočtu (dále PR) Náš Jih, zároveň byly realizovány projekty z předchozích ročníků.

Propagace návrhů, práce s veřejností

Veškerá informační kampaň projektu PR plynule navazuje na předchozí ročníky, a to zejména vzhledem ke snaze budovat ve veřejnosti povědomí o značce Náš Jih. V době podávání návrhů a také hlasování o projektech je veškerá komunikace směřována k podpoře těchto aktivit. Průběžně pak je veřejnost informována zejména o postupu realizace vítězných návrhů či zajímavostech z oblasti participativního rozpočtování. V rámci propagace je také zmiňováno téma školních participativních rozpočtů a nově je k referátu participativního rozpočtu připojeno Sousedství!!! I toto téma je tedy v rámci komunikace prezentováno.

V letošním ročníku PR byla více akcentována žlutá barva, oproti předchozí převládající modré. Drobná změna cílila na oživení pozornosti.

K poskytování informací slouží zejména webové stránky projektu (www.nasjih.cz), jako druhý obdobný kanál pak webové stránky městského obvodu (www.ovajih.ostrava.cz, zde pak buď aktuality přímo na úvodní stránce webových stránek, nebo samostatná záložka webu věnovaná participativnímu rozpočtu), dále pak facebookový profil projektu Náš Jih (@nasjih.cz), tento kanál je co se týká četnosti nejpoužívanější. Facebookový kanál disponuje 2 462 fanoušky. Instagramový kanál Náš Jih má v současné době 261 sledujících. Práce s instagramovým kanálem nedosahuje zatím takových výsledků, jaké byly zamýšleny. V letošním roce došlo k rozvoji vzhledové stránky kanálu. Je dbáno na jednotné zpracování grafiky a také na pěkné fotografie v co nejvyšší kvalitě. Více jsou také zapojovány reels, a to například i z průběhu budování projektů.

V oblasti outdoorových nosičů sdělení jsou pak tradičně využívány plakátovací plochy městského obvodu, rozmisťována tzv. áčka a propagační věže, bannery a informační panely, které jsou umisťovány na Náměstí Ostrava-Jih, před OC Kotva a po jednom kuse také na dalších místech v obvodu. V době hlasování a podávání návrhů je realizována i letáková kampaň nebo vstupy do relací TV Polar. Během podzimního hlasování běžel v kině Luna reklamní spot vyzývající k hlasování. V době přihlašování byla krátká reportáž uvedena i v Českém rozhlase Ostrava.

Každý měsíc rovněž vychází na vyhrazeném prostoru v Jižních listech o participativním rozpočtu článek. V době hlasování a příjmu návrhů jsou texty zpravidla rozsáhlejší, obsahují návody jak hlasovat či vyplnit přihlášku, informace o pravidlech a postupech. V říjnovém vydání Jižních listů jsou uveřejněny všechny návrhy, které postoupily do hlasování, v listopadovém vydání pak jejich stručná rekapitulace. V průběhu roku pak i zprávy o realizacích projektů z loňských ročníků.

Stejně jako v loňském roce byla i letos s autory návrhů, které postoupily do hlasování a v případě, že o ně měli autoři zájem, natáčena krátká představení nápadů. Výsledná videa jsou nahrávána na webové stránky k návrhům, kterých se týkají, a jsou předávána do TV Polar, kde jsou v průběhu hlasování odvysílána, jsou použita v propagaci na sociálních sítích. V letošním roce nebyla videa na síti přidávána jako spojení několika návrhů

najednou, ale každý z návrhů měl svůj vlastní příspěvek. K tomuto bylo přikročeno pro zpřístupnění možnosti sdílení svého videa jednotlivým autorům. Mohli tak lépe podpořit svůj vlastní návrh a nepropagovat při tom konkurenční nápady. Návrhy, které neměly video, byly zveřejněny jako grafika a dvojice obrázků.

Pro zvýšení informovanosti obyvatel Jihu o návrzích v blízkosti jejich bydliště byly také v letošním roce umístěny dřevěné informační tabule v místech návrhů, které postoupily do hlasování. Instalace proběhla ve spolupráci s Technickými službami Ostrava-Jih, tabule obsahovaly základní informace o návrhu, fotografii, nákrese nebo ilustrační obrázek a dále informace k hlasování. Cedule se snažíme v průběhu kampaně kontrolovat, bohužel se ale pravidelně stává, že jsou poškozeny nebo dokonce odcizeny.

Setkání s obyvateli obvodu v době podávání návrhů bylo stejně jako v loňském roce koncipováno jako představení možností, které nabízí PR, a programu statutárního města Ostrava Tvoříme prostor. Bohužel se setkání osobně žádný zájemce nezúčastnil. Prezentace však byly také přenášeny online.

Před hlasování se uskutečnilo Setkání autorů v Komorním klubu. Na akci každý ze zúčastněných autorů představí svůj návrh ostatním účastníkům, zpravidla dalším autorům. Akce je ale také přenášena online. Cílem setkání je poděkování autorům za jejich aktivitu, formou drobného dárku tvořeného prezenčními předměty PR, další forma prezentace návrhů, které postoupily do hlasování, a vzájemné setkání a otevření prostoru pro diskuzi, jak mezi autory, tak s koordinátorkami.

V letošním roce se v rámci přihlašování návrhů uskutečnila menší guerilla kampaň. Na deset vybraných míst v obvodu byla umístěna cedule s fiktivním návrhem na vybudování výběhu, klece nebo místa pro chov určitého druhu zvířete. Kolem cedule byla zároveň zabrána malá plocha, která byla vyznačena červenou páskou. Po několika dnech bylo zveřejněno video, které bylo v průběhu instalace natáčeno. Video vysvětlovalo, že v rámci přihlašování se objevily návrhy právě na výběhy pro různá zvířata. Ve videu vystupovalo i několik herců. Na závěr kampaně byly na cedule umístěny vysvětlující papíry navádějící k tomu, že pokud si obyvatelé nepřejí vznik výběhu, mohou přihlásit nějaký nápad sami. Kampaň zaznamenala pozitivní ohlasy, veřejností byla vnímána vesměs jako dobrý vtíp. Na podzim na ni bylo navázáno krátkým videem vyzývajícím k hlasování.

Kontaktní místo

Po celou dobu mohli občané přijít svůj návrh zkontrolovat osobně na radnici. Konzultace rovněž probíhaly telefonicky a e-mailem. Stále je také nabízena možnost online konzultací, a to zejména pro zpřístupnění této možnosti co nejširšímu počtu potenciálních navrhovatelů. V případě potřeby byly také realizovány schůzky na radnici či přímo na zamýšleném místě návrhu za účasti dalších zaměstnanců dotčených odborů.

Příjem návrhů

Tak jako v minulých letech byly návrhy přijímány od 1. května do 30. června. Návrhy bylo možné podat přes elektronický formulář na webových stránkách www.nasjih.cz a také osobním podáním nebo zasláním návrhu na tištěném formuláři. Tento formulář byl součástí květnových Jižních listů. Celkem bylo doručeno 39 návrhů.

Formální a technické posouzení návrhů

Všechny nápady, které splnily formální kritéria pro podání návrhů, byly postoupeny

k technické analýze. Posuzování návrhů probíhalo s využitím formuláře pro technickou analýzu. Formulář byl průběžně doplňován o stanovisko dotčených odvětvových odborů, která vzešla ze společného jednání. Jednání byla svolávána podle potřeby opakovaně v průběhu letních prázdnin. Kompletní dokumentace k podaným návrhům byla umístěna na interní síti a zajištěn tak přístup všem úředníkům, kteří se na technické analýze podíleli.

V průběhu technické analýzy byla u některých návrhů doporučena úprava týkající se nejčastěji změny rozpočtu, ale i samotného obsahu nebo rozsahu návrhu. V několika případech následovala po technické analýze delší jednání s autory, případně schůzky na zamýšlených místech. Z celkového počtu 39 podaných návrhů jich bylo do hlasování zařazeno 32.

Hlasování

Hlasování veřejnosti o jednotlivých návrzích proběhlo v období od 23. října do 5. listopadu. Hlasovat bylo možné online prostřednictvím webových stránek www.nasjih.cz, nebo také v Informačním centru na Náměstí Ostrava-Jih či na informacích přímo v budově radnice. Do hlasování se zapojilo celkem 7 362 hlasujících. Hlasování on-line formou bylo verifikováno prostřednictvím potvrzovacího odkazu v emailu. Hlasující udělili celkem 12 187 kladných a 2 565 záporných hlasů.

V letošním ročníku se při hlasování vyskytl problém s doručování potvrzovacích emailů na adresy na gmail.com. Vzhledem ke svým bezpečnostním nastavením identifikoval gmail námi generovaný potvrzovací email jako hrozbu a neumožnil doručení. Situace byla řešena individuálně. Hlasující se ozývali a jejich adresy byly průběžně ručně verifikovány. Na řešení problému pro příští ročník hlasování se v současné době pracuje, respektive se hledá možná cesta.

Výsledky hlasování

Z 8. ročníku participativního rozpočtu Náš Jih bude realizováno 10 projektů v celkové předpokládané výši necelých 13 000 000 Kč. Částka nebyla vítěznými projekty vyčerpána kompletně, a to vzhledem k tomu, že nastavená pravidla hlasování neumožnila zařazení dalších projektů k realizaci.

Vítězné projekty:

Dubina a Bělský Les

- Indiánské hřiště – obnova 1. část
celkem 597 hlasů
- Lavičky pro odpočinek
celkem 474 hlasů
- Úleva pro psy
celkem 336 hlasů

Zábřeh

- Lanový hrad „JIŽÁK“ v komunitní zahradě ZŠ Jugoslávská
celkem 1 032 hlasů
- Vraťme děti na hřiště!!!
celkem 466 hlasů

- Agility hřiště
celkem 486 hlasů
- S dětmi za sportem
celkem 346 hlasů

Hrabůvka

- Moře na Jihu pro všechny
celkem 1 225 hlasů (celkový vítěz hlasování)
- Úleva pro psy
celkem 420 hlasů

Výškovice

- Dětské hřiště přírodního typu
celkem 571 hlasů

Realizace návrhů z předchozích ročníků

V roce 2023 bylo realizováno několik projektů.

2019

- **Hravá cestička do školky a školy** začala sloužit od září, její realizace se uskutečnila v průběhu letních prázdnin. Příprava projektu zabrala poměrně hodně času, a to zejména kvůli požadavkům na jeho úpravu ze strany stavebního úřadu a dalších. Nově vybudovaný chodník kolem školky byl na závěr pomalován hrami na chodník, přičemž zde byl umístěn speciální herní prvek, který vznikl ve spolupráci autorky a dodavatelky maleb.

2021

- **Park u smyčky tramvají** byl dokončen v září letošního roku. V průběhu prázdnin byl po úpravě terénu na místě zbudován mlatový chodník a v něm vytvořeny zálivy na lavičky. Výsadba parku byla průběžně konzultována s autorkou, podílela se na výběru keřů a rostlin. Jako poslední byla umístěna cedule mapující historii tramvajové dopravy na Dubině, jejímž autorem je historik a kronikář Petr Lexa Přendík.
- **Relax zóna na Krestovce pro všechny** je veřejnosti přístupná už od jara. V dubnu byla ještě dokončena výsadba zeleně a výsev trávy. Relax zóna pak byla na začátku května slavnostně otevřena. Projekt plynule navazuje na dříve realizované mezigenerační hřiště a společně na zahradě ZŠ Krestova vytvářejí příjemný prostor pro hry dětí, ale také pro příjemné posezení. Podle zpětných vazeb jak ze školy, tak ze strany veřejnosti, je místo velmi hojně využíváno, na ohniště byl dokonce vytvořen systém rezervací. Na zahradě jsou také pořádány malé oslavy, škola zde rovněž realizuje řadu svých aktivit.

2022

- **3 hřiště v 1** je hotové ze dvou třetin. Na hřišti „Mraveniště u sídliště“ mezi ulice Břustkova a Šeříková byla vyměněna dopadová plocha pod dětským hřištěm a doplněno zastínění nad pískoviště a lavičky. Na pískovišti v ulici 29. dubna byla umístěna písková laboratoř a opraveny sedáky na pískovišti. Stále bohužel chybí vybudování hřiště

Výškovická 174. Projekt byl hotový, nicméně nedostal potřebné souhlasy správců sítí, které vedou v zemi pod plánovanými dětskými prvky. Momentálně je tedy projekt ve spolupráci s autorkou přepracováván.

- **Meditační zahrada na Krestovce pro všechny**, prostor mezi pavilony ZŠ Krestova byl v říjnu dokončen. Nicméně vzhledem k čerstvě vyseté a klíčící trávě nebylo zahradnickou firmou, která prováděla veškerou výsadbu, doporučeno užívání veřejností. Zahrada bude veřejnosti přístupná až od jara, kdy také dojde ke slavnostnímu otevření. V prostoru jsou vysázeny vzácné dřeviny a vytvořena místa pro relaxaci, venkovní výuku nebo cvičení.

Hodnocení procesu

V průběhu nebyly ani v roce 2023 zaznamenány žádné zásadní připomínky ke způsobu a formě informační kampaně ani stížnosti na způsob, kterým byli informováni obyvatelé i navrhovatelé o otázkách souvisejících s participativním rozpočtem. Komunikace probíhala nejčastěji emailem či telefonicky, případně odpovědí na komentář na sociálních sítích. Pro informační kampaň byly využívány zejména online nástroje, dále byla veřejnost informována prostřednictvím různých bannerů a plakátů ve veřejném prostoru.

Zvýšil se počet projektů, jejichž předpokládaná hodnota nedosáhla maximální ceny za jeden projekt, rovněž se objevilo více malých projektů – například aktivita pro děti, rozmístění několika kusů psích pisoárů. Celková částka 13 milionů umožnila vítězství více projektů, které budou v příštím roce realizovány.

Jako velmi přínosné se ukázalo omezení počtu úspěšných návrhů na pozemcích svěřených příspěvkovým organizacím. Pokud by k omezení nebylo přikročeno, mezi tři nejúspěšnější projekty by se opět zařadily projekty na pozemcích škol, stejně tak mezi dalšími vítěznými by se objevilo více návrhů ze škol, které by tak vyřadily projekty obyvatel.

Navrhovaná úprava zásad je opět směřována na projekty pocházející ze škol a je reakcí na letošní zkušenosti. Úprava spočívá v udělení souhlasu ze strany zřizovatele k tomu, aby mohl být přihlášený návrh umístěný na pozemcích svěřených příspěvkovým organizacím, postoupen do technické analýzy a případně dále zařazen do hlasování. Cílem je dosáhnout koncepčního rozvoje škol v městském obvodu a omezit nahodilé přihlašování prvků tak, aby byly neúčelně čerpány prostředky z PR. Tento přístup může omezit šance veřejnosti na realizaci jí přihlášených návrhů a také demotivuje obyvatele k přihlašování návrhů, protože řada z nich má pocit, že proti školám nemá šanci na úspěch v hlasování.

Stále platí, že u některých projektů odhad nákladů na realizaci návrhu stanovený v rámci technické analýzy nekoresponduje s náklady skutečnými. Zpravidla však byl příčinou tohoto jevu fakt, že skutečné náklady na realizaci návrhu lze spolehlivě stanovit až na základě projektové dokumentace a v rámci technické analýzy se náklady pouze odhadují, byť jde o odhad kvalifikovaný. Tomuto jevu tedy nelze efektivně předejít.

Závěrem lze konstatovat, že celý projekt probíhal v souladu se Zásadami pro realizaci participativního rozpočtu a v jeho průběhu se nevyskytly žádné vážnější nedostatky.

Zpracovali: Mgr. Mentlík, Ing. Kašingová